

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva

Vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus vuodelta 2023

Laadittu 31.5.2024

KALEVA

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	3
A. Liiketoiminta ja tuloksellisuus.....	4
A.1 Liiketoiminta	4
A.2 Vakuutustoiminnan tuloksellisuus	5
A.3 Sijoitustoiminnan tuloksellisuus.....	6
A.4 Muiden toimien tuloksellisuus	6
A.5 Muut tiedot	6
B. Hallintojärjestelmä.....	7
B.1 Yleistiedot hallintojärjestelmästä	7
B.2 Sopivuudelle ja luotettavuudelle asetettavat vaatimukset	8
B.3 Riskienhallintajärjestelmä, ml. riski- ja vakavaraisuusarvio	9
B.4 Sisäinen valvontajärjestelmä.....	10
B.5 Sisäisen tarkastuksen toiminto.....	11
B.6 Aktuaaritoiminto.....	12
B.7 Ulkoistaminen	12
B.8 Muut tiedot	13
C. Riskiprofiili.....	14
C.1 Vakuutusriski.....	14
C.2 Markkinariski	16
C.3 Luottoriski.....	17
C.4 Likviditeettiriski	17
C.5 Operatiivinen riski	18
C.6 Muut olennaiset riskit	19
C.7 Muut tiedot	19
D. Arvostus vakavaraisuustarkoituksiin	20
D.1 Varat	20
D.2 Vakuutustekninen vastuovelka.....	20
D.3 Muut Velat	21
D.4 Vaihtoehtoiset arvostusmenetelmät	21
D.5 Muut tiedot	22
E. Pääomanhallinta	22
E.1 Omat varat	22
E.2 Vakavaraisuuspääomavaatimus ja vähimmäispääomavaatimus.....	23
E.3 Duraatiopohjaisen osakeriskialaosion käyttö vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa.....	24
E.4 Standardikaavan ja käytetyn sisäisen mallin väliset erot.....	24
E.5 Vähimmäispääomavaatimuksen ja vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jättäminen	24
E.6 Muut tiedot	24
F. Liitteet	25

Tiivistelmä

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva (jatkossa **Kaleva**) on suomalainen henkivakuutusyhtiö, jonka tuotevalikoimaan kuuluvat henkivakuutukset.

Kalevan omat varat Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennassa olivat 31.12.2023 noin 278,5 m€, vakavaraisuusvaade oli noin 57,3 m€ ja vähimmäispääomavaade oli noin 14,3 m€. Vakavaraisuutta oli siis lähes viisinkertainen määrä verrattuna vakavaraisuuspääomavaatimukseen ja noin kaksikymmentäkertainen määrä verrattuna vähimmäispääomavaateeseen. Kalevan omat varat Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennassa olivat 31.12.2022 noin 333,4 m€, vakavaraisuusvaade oli noin 57,3 m€ ja vähimmäispääomavaade oli noin 14,3 m€.

Yhtiön omat varat pienenevät vuoden 2023 aikana Kalevan kasvattaessa terminaalibonusta ylimääräisellä 60 miljoonalla eurolla.

Maaliskuusta 2022 alkaen Optimi-säästövakuutusasiakkaille tuli mahdollisuus muuttaa säästöjen tuoton muodostus laskuperustekorollisesta sijoitussidonnaiseksi. 31.12.2023 sijoitussidonnaisten säästöjen määrä oli 173 miljoonaa euroa.

Kalevan liiketoiminnassa, hallintojärjestelmässä, riskiprofiilissa, arvostamisessa vakavaraisuustarkoitusta varten ja pääoman hallinnassa ei ole tapahtunut vuoden 2023 aikana olennaisia muutoksia.

Tämän kertomuksen luvussa A on kerrottu tarkemmin Kalevan liiketoiminnasta ja tuloksellisuudesta, luvussa B hallintojärjestelmästä, luvussa C riskiprofiilista, luvussa D arvostamisesta vakavaraisuustarkoitusta varten ja luvussa E pääoman hallinnasta.

A. Liiketoiminta ja tuloksellisuus

A.1 Liiketoiminta

Kaleva on keskinäinen henkivakuutusyhtiö. Kalevan vakuutuskanta koostuu henkivakuutuksista (yksilöllisistä vakuutuksista, ryhmätuvakuutuksista ja ryhmävakuutuksista) ja henkivakuutuksen lisävakuutuksista. Koko vakuutuskanta sijaitsee Suomessa.

Kaleva keskittyy toiminnassaan yhteistyöliittojen jäsenetuina tarjottaviin ryhmätuvakuutuksiin sekä suljetun pitkäkestoisen riski- ja säästövakuutuskannan hoitoon.

Yhteistyöliittojen jäsenet hyödynsivät heille räätälöityä henkivakuutuseta edellisvuotta aktiivisemmin. Yhteistyöliittojen jäsenten tai heidän puolisoidensa kuoleman varalle tarkoitettuja turvia myytiin vuonna 2023 12 583 (11 696)¹ kappaletta. Vuoden lopussa edulla oli katettu noin 183 tuhatta (181 tuhatta) jäsentä ja puolisoa. Kalevan vakuutuskannan turvasumma kuoleman varalta kasvoi 13,4 (12,1) miljardiin euroon.

Suljetussa kannassa on yhteensä noin 40 tuhatta (43 tuhatta) vakuutusta. Osassa kannan vakuutuksia on vakuutussäästöjä. Valtaosa vakuutussäästöistä on laskuperustekorollisia, säästöjen määrä 312 miljoonaa euroa (328). Laskuperustekorollisten säästöjen tuottomuoto on osassa säästövakuutuksia muutettavissa sijoitussidonnaisiksi. Sijoitussidonnaisten säästöjen määrä oli 173 miljoonaa euroa (131). Suljettuun kantaan ei myydä uusia vakuutuksia.

Kalevan kotipaikka on Helsinki ja yhtiö on Finanssivalvonnan valvonnan alainen (Finanssivalvonta, Snellmaninkatu 6, PL 103, 00101 Helsinki, puhelinnumero 010 831 51).

Yhtiön ulkopuolisena tilintarkastaja toimii tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, Korkeavuorenkatu 32-34, 00130 Helsinki.

Ohessa esitetään Kalevan takuupääoman omistajat 31.12.2023.

	Kpl	%	Äänet	Todellinen äänivalta
Mandatum Holding Oy (takuuosuuksien luovutus Sampo Oyj:ltä)	15 000	30 %	9	6
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	15 000	30 %	9	6
Osakevarma Oy	10 000	20 %	6	6
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	5 000	10 %	3	3
Mandatum Life Palvelut Oy	5 000	10 %	3	3
Takuuosuudet yhteensä	50 000	100 %	30	24

Sampo Oyj:n osittaisjakautumisen ja Mandatum Oyj:n pörssilistautumisen seurauksena Sampo Oyj on luovuttanut takuuosuudet Mandatum Holding Oy:lle 9.11.2023. Tämän luovutuksen seurauksena Kalevan takuupääoman omistus jakautuu puoliksi Mandatum- ja Varma konsernien yhtiöiden kesken. Luovutuksella ei ole vaikutusta Kalevan liiketoimintaan.

¹ Ellei toisin ole nimenomaisesti todettu, tässä kertomuksessa vuoden 2023 luvun jälkeen sulussa on esitetty vertailukauden 2022 luku.

Kaleva ei muodosta Solvenssi II -säännösten mukaista ryhmää.

Raportointikaudella 2023 ei tapahtunut sellaisia merkittäviä muutoksia liiketoiminnassa, joilla olisi olennainen vaikutus Kalevaan.

A.2 Vakuutustoiminnan tuloksellisuus

Vakuutusmaksutulo

Raportointikaudella Kalevan maksutulo oli 65,7 miljoonaa euroa (61,5). Koko Kalevan maksutulo liittyy laskuperustekorolliseen liikkeeseen ja riskihenkivakuutuksiin.

Korvauskulut

Maksettujen korvausten määrä oli 104,9 miljoonaa euroa (182,3). Laskuperustekorollisten vakuutusten takaisinostojen osuus maksetuista korvauksista oli 20,8 miljoonaa euroa (93,8) ja sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus oli 10,3 miljoonaa euroa (11,4).

Maksettuihin korvauksiin sisältyy säästövakuutusten lisäetujärjestelmän mukaisia laskuperustekorollisen vastuun päättyessä määräytyviä lisäetuja, ns. terminaalibonusta yhteensä 33,0 miljoonaa euroa (78,5). Lisäeduista noin 16,2 miljoonaa euroa maksettiin erääntyneille säästösummille. Lisäksi sijoitussidonnaiseksi siirtymisen yhteydessä hyvitetiin säästöihin noin 30,6 miljoonaa euroa terminaalibonusta.

Riskiliikkeen tulos on normaalia tasoa. Toteutuneen korvauskulun suhde perittyyn riskimaksutuloon oli 2023 noin 78 prosenttia (77,5). Korvausmenoa kasvattavat kuolintapaussummien lisäedut ja riskituloa vähentävät lisäetuina annetut alennukset. Sairaus- ja työkyvyttömyyskorvauksia maksettiin yhteensä 14,4 miljoonaa euroa (13,8) ja kuolemantapauskorvauksia 33,7 miljoonaa euroa (29,9).

Liikekulut

Kokonaisliikekulut vuonna 2023 olivat 18,3 miljoonaa euroa (17,5). Toimintokohtaisten liikekulojen muutoksiin vaikuttivat merkittävimmin sijoitussidonnaisen vakuutuskannan kasvaminen, vakuutusten myynnin kasvusta aiheutuneet kulut sekä henkilöstön lukumäärän kasvaminen. Vakuutuksista perityt kustannuserät riittivät hyvin kattamaan toiminnasta aiheutuneet liikekulut. Liikekustannussuhde oli raportointivuonna 73 prosenttia (73). Nykyisen laajuisella liiketoiminnalla myös pidemmällä aikavälillä Kalevan kustannusliikkeen arvioidaan olevan ylijäämäinen.

Tulos

Kalevan tilikauden tappio oli 76,6 miljoonaa euroa (voitto 146,9). Tilikautena maksetut tai varatut lisäedut pienensivät tulosta 146,5 miljoonalla eurolla (kasvattivat 67,6 miljoonalla eurolla). Kokonaistulos käyvin arvoin oli 30,8 miljoonaa euroa (-73,1).

Kalevan taseen loppusumma oli 1 405 miljoonaa euroa (1 387) ja oma pääoma 160 miljoonaa euroa (238).

Kalevan kaikki vakuutukset ovat henkivakuutuksia ja niiden lisävakuutuksia. Koko vakuutuskanta sijaitsee Suomessa.

A.3 Sijoitustoiminnan tuloksellisuus

Kalevan sijoitustoiminnan pitkän aikavälin tavoitteena on saavuttaa tuotto, joka kattaa vastuuvuolan markkinaehtoisen tuottovaatimuksen. Sijoitustoiminnan mahdollista ylijäämää jaetaan vakuutusnottajille lisäetuina.

Sekä tuoton lisäämiseksi että riskin pienentämiseksi sijoitussalkku pyritään hajauttamaan sekä maantieteellisesti että eri omaisuusluokkien kesken. Omaisuusluokkien välisessä allokaatiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden aikana.

Korko- ja osakesijoitusten hyvät tuotot nostivat koko sijoitusomaisuuden tuoton 6,7 prosenttiin vuonna 2023 (-5,4 % vuonna 2022).

Alla olevassa taulukossa on esitetty yhtiön sijoitustoiminnan nettotuotto omaisuuslajeittain tilinpäätöksen tunnuslukujen kaavojen mukaisesti.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Tuotto € / % sitoutuneelle pääomalle	Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	Sitoutunut pääoma	Tuotto -% sitoutuneelle pääomalle	
	2023	2023	2023	2022
Korkosijoitukset yhteensä	75 034 615	975 840 525	8,0 %	-4,4 %
Joukkovelkakirjalainat	70 303 847	821 782 409	8,8 %	-5,8 %
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	4 730 768	154 058 116	3,3 %	-0,2 %
Osakesijoitukset yhteensä	20 215 111	253 938 216	8,1 %	-14,4 %
Noteeratut osakkeet	21 005 284	203 707 077	10,5 %	-21,1 %
Pääomasijoitukset	788 330	40 968 127	1,8 %	2,9 %
Noteeraamattomat osakkeet	-1 578 503	9 263 012	-15,6 %	22,1 %
Kiinteistösijoitukset yhteensä	-3 679 526	86 409 975	-4,4 %	13,7 %
Suorat kiinteistösijoitukset	-3 879 272	76 028 356	-5,1 %	3,6 %
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	199 746	10 381 619	-0,6 %	45,3 %
Muut sijoitukset	278 405	46 562 154	0,7 %	9,3 %
Muut sijoitukset	278 405	46 562 154	0,7 %	9,3 %
Sijoitukset yhteensä	91 848 605	1 362 750 870	6,7 %	-5,4 %
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut				
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	91 848 605		6,7 %	-5,4 %

Kaleva tekee tilinpäätöksen suomalaisten kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti, ja kaikki tuloslaskelmalla näkyvät tuotot ja kulut vaikuttavat tilivuoden tulokseen, joka kasvattaa tai vähentää Kalevan omaa pääomaa.

Kalevalla ei ole sijoituksia arvopaperistettuihin sijoituskohteisiin.

Yhtiön laskuperustekorollisten ja omien varojen katteena olevien sijoitusten osalta sekä sijoitusidonnaisten vakuutusten katteena olevien yhtiön sijoituskorien osalta yhtiö käyttää omaisuudenhoitajana Mandatum Asset Management Oy:tä.

A.4 Muiden toimien tuloksellisuus

Kalevalla ei ole ollut vuosina 2023 ja 2022 oleellista määrää muita tuottoja kuin vakuutusliiketoimintaan (vakuuttamiseen ja sijoitustoimintaan liittyviä) kuuluvia. Tarkemmin nämä määrät vuosilta 2023 ja 2022 löytyvät Kalevan tilinpäätöksestä ("Tuloslaskelma: Muu kuin vakuutustekninen laskelma"), joka on osa vuosikertomusta, osoitteessa www.kalevavakuutus.fi.

A.5 Muut tiedot

Muuta olennaista raportoitavaa ei ole.

B. Hallintojärjestelmä

B.1 Yleistiedot hallintojärjestelmästä

B.1.1 Hallinto ja johto

Kalevassa ylintä päätösvaltaa käyttää yhtiökokous. Vakuutusnottajaosakkaiden päätösvaltaa yhtiökokouksessa käyttävät heidän luottamushenkilönsä edustajistona. Edustajisto valitaan vaaleilla, jotka järjestetään joka neljäs vuosi.

Yhtiön hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön hallintoa. Hallintoneuvoston tehtävät on kuvattu yhtiön yhtiöjärjestyksessä.

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus päättää muun muassa merkittävistä strategisista linjauksista, sijoitussuunnitelmasta ja merkittävistä yksittäisistä sijoituksista. Hallituksen toimintaa säätelee voimassa olevan lainsäädännön ja määräysten lisäksi hallituksen työjärjestys.

Toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu yhtiön operatiivisesta toiminnasta. Toimitusjohtaja vastaa myös yhtiön riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta. Toimitusjohtajan tukena toimii Kalevan johtoryhmä. Kalevan johtoryhmä ei ole päättävä elin, vaan johtoryhmässä käsiteltävissä asioissa päätökset tekee toimitusjohtaja.

Yhtiön hallintojärjestelmässä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia raportointikauden aikana.

B.1.2 Keskeiset toiminnot

Vakuutusyhtiölaki edellyttää, että yhtiön hallitus määrittelee yhtiön keskeiset toiminnot. Kalevassa keskeiset toiminnot ovat aktuaari-, compliance-, riskienhallinta- ja sisäisen tarkastuksen toiminnot. Kullekin näistä keskeisistä toiminnoista on nimetty vastuuhenkilö. Toiminnot raportoivat säännöllisesti toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

B.1.3 Palkitseminen

Kalevan palkitsemispolitiikka tarkistetaan vuosittain ja se hyväksytään Kalevan hallituksessa. Palkitsemispolitiikka määrittää ne periaatteet, joihin palkkaus Kalevassa perustuu. Palkitseminen koostuu Kalevassa kiinteästä kuukausipalkasta ja muuttuvasta palkitsemisesta. Muuttuva palkitseminen käsittää lyhytaikaisen kannustinohjelman ja harkinnanvaraiset palkkiot.

Kalevassa noudatetaan aktiivista vuositasoista palkkapolitiikkaa, jonka perusteella maksetaan finanssialan palkkamarkkinoihin suhteutettuna kilpailukykyistä kiinteää kuukausipalkkaa ja kokonaispalkkaa. Rahallisen palkitsemisen periaatteina on palkita henkilöstöä erinomaisista, liiketoiminnan tavoitteita tukevista, suorituksista sekä Kalevan liiketaloudellisesta menestyksestä. Palkkapolitiikkaa määrittää myös vakuutusalan työehtosopimus.

Kalevan lyhytaikainen kannustinohjelma (tulospalkkio) määräytyy vuosittain vahvistettavien yhtiötavoitteiden ja henkilökohtaisten tavoitteiden mukaan. Tulospalkkion määräytymisperusteet ja maksuehdot määritellään vuosittain tarkistettavassa tulospalkkiosäännössä. Tulospalkkion piiriin kuuluu koko yhtiön henkilökunta, lukuun ottamatta valvontatehtävissä työskenteleviä työntekijöitä, jotka eivät ole muuttuvien palkkioiden piirissä (lukuun ottamatta erorahaa ja harkinnanvaraisia palkkioita). Ohjelmaan sisältyy henkilöstörahastoelementti ja lisäksi työntekijät kuuluvat ryhmäeläkevakuutuksen piiriin. Työntekijät voivat vuosittain rahastoida lyhytaikaisesta kannustinohjelmasta ansaittuja palkkioita henkilöstörahastoon ennalta määritellyn maksimirajan puitteissa. Ryhmäeläkevakuutusmaksujen perusteena käytetään Kalevan yhtiötavoitteiden toteutumaa.

Kalevassa lyhytaikaisen kannustinohjelman mukainen palkitseminen on aina ehdollinen hallituksen päätökselle. Mikäli yhtiö näkee tarpeelliseksi, se voi päättää muuttuvan palkkion maksamatta

jättämisestä, tai lykätä palkkioiden maksua, mikäli merkittävä ei-hyväksyty riskinottaminen tai liiketoiminnan sisäisten tai ulkoisten sääntöjen rikkominen on realisoitunut tai mikäli maksu vaarantaisi yhtiön kykyä ylläpitää riittävää pääomapohjaa. Kalevan palkitsemispolitiikan mukaisesti yhtiö on velvollinen lykkäämään osan määrätyille henkilöille maksettavista lyhytaikaisista palkkioista. Määrätyillä henkilöillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka tosiasiallisesti johtavat yhtiötä, ja henkilöitä, joilla on olennainen vaikutus yhtiön riskiprofiiliin. Määrättyjen henkilöiden palkkioista 40 % lykätään maksettavaksi kolmen vuoden kuluttua.

Kalevalla ei ole tiedossa sellaisia olennaisia transaktioita 1) takuupääoman omistajien kanssa, 2) sellaisten henkilöiden, jotka käyttävät merkittävää vaikutusvaltaa Kalevassa, kanssa tai 3) hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenten kanssa, joista pitäisi kertoa tässä kertomuksessa.

B.2 Sopivuudelle ja luotettavuudelle asetettavat vaatimukset

Kalevan sopivuus- ja luotettavuusvaatimukset perustuvat yhtiön sopivuuden ja luotettavuuden arviointia (Fit & Proper) koskevaan politiikkaan. Sopivuuden ja luotettavuuden arvioinnin kohteena ovat yhtiön toimielimiin kuuluvat henkilöt ja heidän varahenkilönsä, muut määritellyt johtohenkilöt sekä keskeisten toimintojen johto ja henkilöstö. Poliittikka on laadittu ottaen huomioon vakuutusyhtiöitä koskevat sopivuuden ja luotettavuuden arviointia koskevat lainsäädännökset ja niiden perusteella annetut kansalliset ja Euroopan Unionin viranomaisohjeet.

Sopivuuden ja luotettavuuden arviointia koskevan politiikan tarkoituksena on varmistaa, että Kalevaa johdetaan ja hallinnoidaan ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Lisäksi yhtiön johtamisjärjestelmän toiminnan jatkuvuuden varmistaminen on olennainen osa yhtiön operatiivisten riskien hallintaa ja jatkuvuussuunnittelua.

Sopivuuden ja luotettavuuden arviointia koskevan politiikan mukainen sopivuuden arviointi koostuu sopivuuden arvioinnista, joka sisältää ammatillisen pätevyyden, taidon ja kokemuksen arvioinnin sekä luotettavuuden arvioinnista, joka sisältää hyvämaineisuuden ja rehellisyyden arvioinnit. Sopivuus ja luotettavuus arvioidaan itsenäisesti kunkin arvioitavan henkilön kohdalla ottaen huomioon kaikki arviointiin vaikuttavat tekijät. Yhtiön hallitukseen kuuluvia henkilöitä arvioitaessa varmistetaan lisäksi, että hallituksessa on kokonaisuutena huomioon ottaen sopiva ammatillinen pätevyys, kokemus ja taito ottaen huomioon vakuutusyhtiölain, EU-sääntelyn ja Finanssivalvonnan asettamat vaatimukset. Vakuutusyhtiön toimitusjohtajaa arvioitaessa huomiota tulee kiinnittää vastaavasti edellä viitattuihin osa-alueisiin. Lisäksi vakuutusyhtiön toimitusjohtajalta edellytetään yleistä vakuutustoiminnan tuntemusta.

Sopivuuden ja luotettavuuden arviointi suoritetaan Kalevassa seuraavissa tilanteissa:

- 1) Uusi henkilö nimitetään tehtävään, jonka perusteella henkilö kuuluu arvioitavien henkilöiden ryhmään;
- 2) arvioitava henkilö nimitetään uuteen tehtävään, jonka perusteella henkilö kuuluisi myös arvioitavien henkilöiden ryhmään;
- 3) jos ilmenee syitä, jonka perusteella on syntynyt epäily arvioitavan henkilön sopivuudesta ja luotettavuudesta.

Lisäksi, jotta voidaan varmistua, että arvioitavat henkilöt täyttävät sopivuus ja luotettavuusvaatimukset jatkuvasti, tulee arviointi suorittaa uudelleen joka toinen kalenterivuosi tai tarvittaessa yhtiön strategian, liiketoiminnan, hallintojärjestelmän tai toimintaympäristön muuttuessa merkittävästi.

B.3 Riskienhallintajärjestelmä, ml. riski- ja vakavaraisuusarvio

B.3.1 Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Vakuutustoiminnan luonteena on siirtää riskejä vakuutuksenottajalta vakuutusyhtiölle. Näin ollen riskin ottaminen on olennainen ja luonnollinen osa Kalevan toimintaympäristöä ja liiketoimintaa. Riskienhallinnan avulla toimintaan kohdistuvat erilaiset riskit pyritään tunnistamaan mahdollisimman hyvin. Riskienhallintaprosessin avulla varmistutaan myös siitä, että erilaisia riskejä voidaan arvioida, rajoittaa ja valvoa. Tavoitteena on rajata riskit Kalevan hallituksen hyväksymälle tasolle kaikkien toimintojen osalta.

Riskeille on asetettu kvantitatiiviset rajat. Riskienhallinnan valvontarajoja ja menettelytapojen noudattamista seurataan jatkuvasti. Rajojen ylitykset ja poikkeamat riskienhallinnan menettelytapoista arvioidaan ja raportoidaan viipymättä.

B.3.2 Riskienhallinnan vastuut ja valvonta

Kalevan hallituksella on vastuu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan riittävydestä. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintapolitiikan, jälleenvakuutus suunnitelman, sijoituspolitiikan ja muut yleisohjeet, joiden mukaan riskienhallinta ja sisäinen valvonta organisoidaan yhtiön eri toiminoissa. Hallitus vahvistaa vuosittain myös sisäisen tarkastuksen suunnitelman, jolla erityisesti operatiivisiin riskeihin painottuva tarkastustoiminta kohdistetaan valittuihin tuotealueisiin ja prosesseihin.

Kalevan toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu riskienhallinnan toteuttamisesta hallituksen ohjeiden mukaisesti. Riskienhallinnasta vastaavan johtajan vastuulla on, että riskienhallinta ja sen seuranta on järjestetty asianmukaisesti ja laajuus on riittävä yhtiön toimintaan nähden. Kalevan vastuullinen vakuutusmatemaatikko vastaa aktuaaritoiminnosta ja siitä, että hinnoittelussa ja vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa sovellettavat vakuutusmatemaattiset menetelmät ovat asianmukaiset. Kalevan compliance-toiminnon vastuulla on auttaa johtoa varmistamaan, että Kaleva ja sen työntekijät noudattavat sovellettavia sääntöjä ja määräyksiä sekä eettisiä normeja ja että asiakassuhteissa noudatetaan asianmukaisia menettelytapoja. Liiketoiminta-alueet ovat vastuussa omien operatiivisten riskiensä tunnistamisesta, arvioinnista, seurannasta ja hallinnasta.

Riskienhallinnan kokonaisuutta seurataan oman taseen varojen sijoituskomiteassa, sijoitussidonnaisen kannan sijoituskomiteassa ja riskienhallintakomiteassa. Oman taseen sijoituskomitean keskeisenä tehtävänä on seurata ja kontrolloida yhtiön laskuperustekorkoiseen vakuutuskantaan liittyviä markkinariskejä sekä valvoa, että sijoitustoimintaa hoidetaan hallituksen hyväksymässä sijoituspolitiikassa määriteltyjen limiittien puitteissa. Sijoitussidonnaisen kannan sijoituskomitean keskeisenä tehtävänä on seurata ja kontrolloida yhtiön sijoitussidonnaisen vakuutuskannan sijoitustoimintaan liittyviä riskejä ja valvoa, että sijoitustoimintaa hoidetaan hallituksen hyväksymässä tasehallintapolitiikassa määriteltyjen sääntöjen puitteissa. Riskienhallintakomiteassa seurataan ja kontrolloidaan yhtiön muita riskejä. Riskienhallintakomitean keskeisenä tehtävänä on varmistaa, että hallitus saa asianmukaisen tiedon yhtiön riskeistä ja riskiasemasta.

B.3.3 Oma riski- ja vakavaraisuusarvio (ORSA)

Vakuutusyhtiölain 6 luvun 12 §:n mukaan yhtiön on vuosittain tehtävä toiminnastaan oma riski- ja vakavaraisuusarvio (ORSA), jonka yhtiön hallitus hyväksyy ja joka toimitetaan Finanssivalvonnalle. ORSA:n tarkoituksena on tuottaa hallitukselle tietoa vakavaraisuusasemasta ja pääoman riittävydestä eri skenaarioilla. Skenaarioissa otetaan huomioon merkittävimmät riskit. ORSA:n tarkoituksena on myös varmistaa vahvistettujen pääomavaatimusten jatkuva noudattaminen ja se on siten osa yhtiön riskien- ja pääomahallintaa. Yhtiön hallituksen hyväksymään riskienhallintapolitiikkaan sisältyvä riski- ja vakavaraisuusarviointin periaatteet on pohjana säännöllisen, normaalisti vuosittain tehtävän ORSA:n toteuttamiselle. ORSA-laskelmien pohjalta tehdään johtopäätökset ja yhtiön johdolle laaditaan raportti ORSA:n tuloksista. Riski- ja vakavaraisuusarvion tulokset käsitellään sekä sijoituskomiteassa että hallituksessa. Mikäli toimintaympäristössä, riski-

profiilissa tai toimintaedellytyksissä tapahtuu merkittäviä muutoksia, tulee ORSA-arviointi toteuttaa erikseen vastaamaan muuttunutta tilannetta. Toimitusjohtaja päättää compliance ja riskienhallinnan johtajan esityksestä, milloin on syytä tehdä uusi riskiarvio. Vuosisuunnittelussa otetaan huomioon pääomavaatimuksia analysoitaessa riskiprofiilin mahdolliset muutokset, oman varallisuuden määrä ja laatu sekä oman varallisuuden jakautumien eri luokkiin. ORSA:n tulokset huomioidaan Kalevan liiketoiminnassa.

B.3.4 Vakavaraisuusseuranta

Sääntelyyn perustuvat vaatimukset vakuutusyhtiön vakavaraisuudelle määrittelevät reunaehdot Kalevan sijoitustoiminnalle. Taseeseen liittyvien markkinariskien hallinta on keskeinen osa yhtiön vakavaraisuuden hallintaa.

Yhtiön Solvenssi II -vakavaraisuusasema raportoidaan hallitukselle säännöllisesti.

Tarkemmin ulkoisen vakavaraisuusvaatimuksen seurannasta voi lukea em. Kalevan tilinpäätöksen kohdasta ”Riskienhallinnan liitetiedot: 2.1 Ulkoinen vakavaraisuusvaatimus”.

Kaleva ohjaa omaa riskinottoaan erillisen hallituksen hyväksymän riskinkantokykymallin mukaan. Tämä malli pohjautuu ns. taloudellisen pääomaan malliin. Yhtiön sisäinen vakavaraisuusasema raportoidaan hallitukselle säännöllisesti.

Tarkemmin sisäisen vakavaraisuusvaatimuksen seurannasta voi lukea em. Kalevan tilinpäätöksen kohdasta ”Riskienhallinnan liitetiedot: 2.2 Sisäisen vakavaraisuusaseman seuranta”.

B.4 Sisäinen valvontajärjestelmä

Kalevan erityispiirteenä on, että se on ulkoistanut merkittävän osan toiminnoistaan. Kohdassa B.7 Ulkoistaminen on kerrottu tarkemmin tehdyistä ulkoistuksista. Kalevan erityisenä tehtävänä onkin valvoa ulkoistettuja toimintoja ja niiden laatua.

Ulkoistetuista toiminnoista vastaavat yhtiön toimitusjohtaja ja hallitus kuin toiminto olisi toteutettu Kalevassa. Jokaisella ulkoistetulla palvelulla on liiketoimintovastaava. Yhtiöiden, jotka myyvät palveluja Kalevalle, on raportoitava toiminnastaan Kalevalle sopimuksissa määriteltyjen ehtojen mukaisesti. Liiketoimintavastaavan tulee valvoa palveluntarjoajan toimintaa ja ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin, mikäli palveluntarjoaja ei tuota palveluita kirjallisen ulkoistamissopimuksen mukaisesti. Liiketoimintavastaavat vastaavat tavanomaisesta ulkoistettuihin toimintoihin liittyvästä riskienhallinnasta Kalevan riskienhallintapolitiikan mukaisesti. Toimitusjohtaja raportoi ulkoistettujen palveluiden laadusta ja sisäisestä valvonnasta hallitukselle.

Yhtiön hallitus on vastuussa yrityksen sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu sisäisen valvontajärjestelmän luomisesta, implementoinnista ja ylläpitämisestä. Toimitusjohtaja raportoi sisäisen valvonnan riittävyydestä ja mahdollisista merkittävistä riskitapahtumista hallitukselle.

Kalevan kunkin toiminnon vetäjä on vastuussa siitä, että toiminnon operatiiviset riskit on tunnistettu ja sisäinen valvonta järjestetty riskit huomioiden riittävällä tavalla. Valvontatoimenpiteisiin kuuluu mm. riittävä ohjeistus, tulos- ja poikkeamaraportit mukaan lukien riskirajojen noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusjärjestelmä, varmistukset ja täsmäytykset. Tilanteet, joissa sisäinen valvonta on pettänyt ja operatiivinen riski realisoitunut, tuodaan aina tiedoksi riskienhallintakomitealle. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi myös tehdyt korjaustoimenpiteet prosesseihin, jotta vastaava tapahtuma ei toistuisi.

Kalevassa on useita politiikkoja ja ohjeita, jotka liittyvät myyntiin, markkinointiin, hallintoon, tuoteteisiin, päätöksentekoon, tiedottamiseen jne. Kaikki ohjeet ovat henkilökunnan saatavissa intranetissä.

Esihenkilöt ovat vastuussa siitä, että henkilökunta noudattaa annettuja ohjeita. Merkittävistä poikkeamista tulee raportoida heti omalle esihenkilölle, compliance-toiminnoille ja toimitusjohtajalle.

Sisäisen valvonnan tehokkuutta ja riittävyyttä arvioidaan kerran vuodessa riskien itsearviointin yhteydessä.

Kalevassa on oma sääntöjen noudattamista valvova toiminto (compliance-toiminto), jonka asema ja tehtävät perustuvat yhtiön compliance-politiikkaan.

Compliance-toiminnosta vastaa päätoiminen compliance ja riskienhallinnan johtaja. Kaleva hankkii tarvittaessa avustavia compliance-palveluita Mandatum-konsernista. Mandatumin riskienhallintayksikkö hoitaa Kalevan tietosuojan, tietoturvaan ja tiedonhallintaan liittyviä tehtäviä.

Compliance-toiminnon tehtävänä on auttaa yhtiön johtoa varmistamaan, että Kaleva ja sen työntekijät noudattavat sovellettavia sääntöjä ja määräyksiä sekä eettisiä normeja. Se noudattaa Kalevan compliance-politiikkaa, jossa on määritelty muun muassa toiminnon tehtävät ja raportointivastuut yhtiön johdolle. Toiminto laatii riskiperusteisesti vuosittain toimintasuunnitelman, jonka yhtiön hallitus hyväksyy. Compliance-toiminnon on oltava riippumaton niistä toimista, joita se valvoo. Riippumattomuuden varmistamiseksi compliance-toiminto ei osallistu liiketoimintapäätösten tekemiseen, ei omista compliance- eikä muita riskejä eikä tee riskeihin liittyviä liiketoimintapäätöksiä. Lisäksi palkitsemisessa riippumattomuus on huomioitu siten, että toiminnossa työskenteleville henkilöille maksetaan ainoastaan kiinteää palkkaa.

Compliance-toiminto raportoi vastuualueelleen kuuluvista asioista säännönmukaisesti neljä kertaa vuodessa yhtiön hallitukselle ja merkittävistä poikkeamista välittömästi toimitusjohtajalle. Compliance-toiminnon raportit käsitellään myös Kalevan riskienhallintakomiteassa.

B.5 Sisäisen tarkastuksen toiminto

a) Organisointi

Sisäinen tarkastus on liiketoiminnoista riippumaton toiminto, joka arvioi sisäisen valvontajärjestelmän tehokkuutta, vaikuttavuutta ja kypsyyttä. Toiminto tukee organisaatiota saavuttamaan sille asetetut tavoitteet tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessien arviointiin ja kehittämiseen. Toiminto on järjestetty ja siitä vastaava henkilö nimetty hallituksen päätöksellä. Sisäisen tarkastuksen palvelut ostetaan Mandatum-konsernilta.

Tarkastustyössään sisäinen tarkastus noudattaa hallituksen hyväksymää sisäisen tarkastuksen politiikkaa (Internal Audit Policy). Politiikka määrittelee sisäisen tarkastuksen tarkoituksen, vastuut, toiminta-alueen ja tietojen saantioikeuden. Toiminto noudattaa hyvää tarkastustapaa sisäisen tarkastuksen kansainvälisen ammattijärjestön (The Institute of Internal Auditors) ylläpitämien ammattistandardien mukaan.

Sisäinen tarkastus laatii riskiperusteisen toimintasuunnitelman vuosittain. Kolmivuotinen suunnitelma sisältää sekä liiketoiminnan että hallintojärjestelmän tarkastuksia ja se hyväksytään hallituksessa.

Sisäinen tarkastus raportoi yhtiön hallitukselle. Vakavat sisäisen valvonnan puutteet raportoidaan viipymättä toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

b) Riippumattomuus ja objektiivisuus

Sisäisen tarkastuksen organisatorinen asema ulkoistettuna palveluna varmistaa toiminnon riippumattomuuden. Sen lisäksi toiminnossa työskentelevät eivät toimi Kalevassa muissa tehtävissä, jotta objektiivisuus ja riippumattomuus voidaan turvata. Hallitus seuraa riippumattomuuden ja objektiivisuuden toteutumista.

B.6 Aktuaaritoiminto

Aktuaariyksikköä johtaa yhtiön aktuaarijohtaja (vastuullinen vakuutusmatemaatikko), joka vastaa toiminnon toiminnasta, resursseista ja osaamisesta.

Aktuaaritoimen tehtävänä on analysoida riskiliikkeen tulosta vuosittain. Hallitus päättää vähäisiä muutoksia merkittävimmistä hinnoittelu- tai vastuuvelan laskentaperiaatteisiin tehtävistä muutoksista yhtiön aktuaarin esityksestä.

Yhtiöllä on oltava vastuullinen vakuutusmatemaatikko, joka täyttää vaaditut vakuutusyhtiölaissa säädetyt kelpoisuusehdot. Vastuullisen matemaatikon tehtävänä on mm. huolehtia yhtiössä sovellettavien vakuutusmatemaattisten menetelmien asianmukaisuudesta sekä siitä, että yhtiön vakuutusmaksujen ja vastuuvelan määräämistapa ja määrä täyttävät vakuutusyhtiölain ja sen nojalla annettujen asetusten ja Finanssivalvonnan määräysten mukaiset vaatimukset. Lisäksi vastuullisen vakuutusmatemaatikon on tehtävä riskienhallintaa ja sijoitustoimintaa varten yhtiön hallitukselle selvitys vastuuvelan luonteen ja tuottovaateen sekä vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden ylläpidon asettamista vaatimuksista sekä yhtiön vakuutusteknisten riskien hallinnan asianmukaisuudesta ottaen huomioon yhtiön toiminnan laatu ja laajuus. Mikäli vastuullinen matemaatikko havaitsee puutteita em. asioissa, on hänen raportoitava niistä yhtiön hallitukselle.

Lisäksi vastuullisen matemaatikon tehtäviin kuuluu vastuuvelan laskemisen koordinointi, vastuuvelan laskemisen menetelmien ja mallien sekä oletusten asianmukaisuus sekä tämän raportointi yhtiön hallitukselle. Lisäksi hän antaa yhtiön hallitukselle lausunnon jälleenvakuutusjärjestelyjen tarkoituksenmukaisuudesta ja vähintään kerran vuodessa antaa lausunnon hallitukselle toiminnon suorittamista tehtävistä.

Vastuullinen vakuutusmatemaatikko osallistuu myös riski- ja vakavaraisuusarvioinnin tekemiseen sekä yhtiön riskienhallintaan.

B.7 Ulkoistaminen

Kaleva on ulkoistanut toimintoja Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiöön (taulukossa Mandatum), Mandatum Life Palvelut Oy:lle (taulukossa Mandatum), Mandatum Asset Management Oy:lle (taulukossa Mandatum) ja If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliikkeelle (taulukossa If).

Ulkoistuksesta huolimatta yhtiö on itse vastuussa, että ostettu palvelu täyttää lainsäädännön asettamat vaatimukset. Ulkoistettuja toimintoja ohjataan Kalevan ulkoistamispolitiikassa määritettyjen periaatteiden mukaisesti.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Kalevan keskeiset toiminnot ja tieto toiminnon mahdollisesta ulkoistuksesta.

Keskeiset toiminnot	Ulkoistuskumppani
- Riskienhallinta ja sisäinen valvonta	Ei ole ulkoistettu
- Aktuaaritoiminto	Ei ole ulkoistettu
- Sisäinen tarkastus	Mandatum
- Compliance	Ei ole ulkoistettu

Seuraavassa taulukossa on esitetty Kalevan kriittiset ja tärkeät operatiiviset toiminnot tai toimet ja tieto toiminnon mahdollisesta ulkoistuksesta.

Kriittiset ja tärkeät toiminnot	Ulkoistuskumppani
- Riskienhallinta ja sisäinen valvonta	Ei ole ulkoistettu
- Aktuaaritoiminto	Ei ole ulkoistettu
- Sisäinen tarkastus	Mandatum
- Compliance	Ei ole ulkoistettu
- Vakuutusten hoito (Optimit ja perinteiset)	Mandatum
- Korvauspalvelut (Optimit ja perinteiset)	Mandatum
- Kirjanpito, tilinpäätös	Mandatum
- Tietohallinto	Mandatum ja If
- Vakuutusten hoito (Primus ja Joustoturva)	If
- Korvauspalvelut (Primus ja Joustoturva)	If
- Sijoitusten hoito	Mandatum
Muut ulkoistetut toiminnot	Ulkoistuskumppani
- Laskujen käsittely	Mandatum
- Hankinnat	Osin Mandatum
- Tilat	Mandatum
- Henkilöstöpalvelut	Mandatum
- Vakuutusten myynti (Primus)	If
- Palkkahallinto	If

Palveluntarjoajien kanssa on tehty kirjalliset palvelusopimukset palveluiden ostosta ja niiden hinnoittelusta.

Ulkoistuksiin liittyvästä sisäisestä valvonnasta on kerrottu tarkemmin kohdassa B.4 Sisäinen valvonta.

B.8 Muut tiedot

Kaleva on itse arvioinut, että sen hallintojärjestelmä on sopiva ja tehokas sen liiketoimintaan kuuluvien riskien luonteeseen, laajuuteen ja monimutkaisuuteen nähden.

C. Riskiprofiili

Kalevan merkittävimmät riskit muodostuvat pääomavaateiden kautta tarkasteltuna taseen markkinariskeistä ja vakuutusriskeistä. Tämän lisäksi toiminnan jatkuvuuden kannalta keskeisiä riskejä ovat operatiiviset riskit ja liiketoimintariskit.

Yhtiötason vakavaraisuusaseman seurantamalli pohjautuu Solvenssi II:n vakavaraisuusvaatimukseen SCR:ään ja omaan varallisuuteen. Riskinkantokykymallissa asetetaan yhtiön vakavaraisuusasemalle ennakoivat seurantarajat, joiden tavoitteena on mahdollistaa yhtiön kyky reagoida riittävän ajoissa vakavaraisuusaseman heikkenemiseen. Seurantarajoja on kolme. Riskinkantokyvyn ollessa ylimmän seurantarajan yläpuolella yhtiön sijoitustoimintaa ohjaa normaaliin tapaan sijoituspolitiikka ja siinä asetetut limiitit. Seurantarajojen alittuessa vakavaraisuusaseman seurantaa tiivistetään, hallituksen roolia sijoitustoiminnan osalta kasvatetaan, riskinottoa rajoitetaan ja viimeisessä vaiheessa tulee vakavaraisuusasemaa vahvistaa markkinariskejä pienentämällä. Yhtiötason riskinkantokykymalli ja siihen sisältyvät seurantarajat määritellään vuosittain hallituksen päättämässä sijoituspolitiikassa.

Yhtiötason riskinkantokykymallissa seurataan:

- Viranomaisvaatimuksiin perustuvaa vakavaraisuussuhdetta. Seurantarajojen tehtävänä on turvata yhtiötason pääomien riittävyys suhteessa viranomaisvaatimuksiin.
- Riskisuhdetta, jonka tarkoituksena on turvata säästövakuutuskannan korkolupaus.
- Säästövakuutuskannan taloudellisen pääoman muutosta. Sen avulla arvioidaan taloudelliseen pääomaan kohdistuvaa korko- ja osakeriskiä suhteessa riskinottohaluun.
- Riskivakuutuskannan taloudellista pääomaa. Tavoitteena varmistaa riskivakuutuskannalle allokoitujen varojen oikeudenmukainen ja tasapuolinen jako vakuutettujen kesken.

Vakavaraisuussuhde	Riskisuhde	Ohjaava periaate
>200 %	>200 %	Normaali toiminta
175 % - 200 %	175 % - 200 %	Tihennetty seuranta
150 % - 174 %	150 % - 174 %	Riskin ottamista rajoitetaan
<150 %	< 150 %	Riskejä vähennetään

Sekä Solvenssi II:n vakavaraisuussuhde että yhtiön riskinkantokykymallin mukainen riskisuhde ylittivät ylimmät seurantarajat koko raportointivuoden 2023 ajan.

C.1 Vakuutusriski

C.1.1 Hinnoittelu ja vastuunvalinta

Henkivakuutuksiin sisältyvistä vakuutusteknisistä riskeistä merkittävimpiä ovat kuolleisuuteen, työkyvyttömyyteen ja sairastuvuuteen liittyvät riskit. Näitä riskejä on Kalevassa perinteisesti rajoitettu vakuutusehdoilla, huolellisella vastuunvalinnalla, riski- ja kustannusvastaavalla hinnoittelulla, turvasummia rajoittamalla sekä jälleenvakuutuksella.

Vakuutusriskeihin liittyvä vastuunvalinta on osa yhtiön päivittäistä toimintaa. Yksilöllisten riskivakuutusten vastuunvalinnassa noudatetaan yhtiön vastuunvalintapolitiikassa määriteltyjä periaatteita riskin valinnalle ja limiittejä vakuutettaville riskeille. Vakuutusten hinnoittelussa lähtökohtana on ensisijaisesti maksujen turvaavuus. Tariffointi on perustunut sekä alalla yleisesti käytössä oleviin kuolleisuus- ja työkyvyttömyysfunktioihin että yhtiön omiin varsin kattaviin tilastoihin. Vuositaisilla riskiperusteanalyysillä on seurattu hinnoittelun oikeellisuutta. Toteutuneen korvauskulun suhde perittyyn riskimaksutuloon oli vuonna 2023 noin 78 prosenttia. Korvauskulua kasvattavat kuolintapaussummien lisäedut ja riskimaksutuloa vähentävät annetut alennukset.

Analyysien pohjalta on tarkistettu myynnissä olevien tuotteiden hinnoittelua ja vakuutusehtojen sisältöä. Työkyvyttömyys- ja sairauskuluvakuutuksissa yhtiöllä on mahdollisuus korottaa myös olemassa olevan kannan maksuja korvaussuhteen heikentyessä.

Vuodelle 2023 tehtiin sairauskuluvakuutuksiin omavastuutyypistä riippuva hinnankorotus.

Kalevan ainoa myynnissä oleva vakuutus tuote on yhteistyöliittojen jäsenille myytävä ryhmähenki- ja ryhmätapaturmavakuutus Primus. Tuotteen hinnoittelu perustuu liittokohtaiseen alennukseen, jota voidaan tarkistaa molempiin suuntiin liittokohtaisen vahinkokehityksen mukaisesti. Suurin osa yhteistyöliitoista on palkansaaja ja toimihenkilöliittoja. Liiton jäsenyys ja sen indikoima suuntaa antava ammattiryhmä on tärkeä hinnoittelutekijä. Liittokohtainen hinnoittelu edellyttää riittävän laajaa historiatietoa.

Eliniän yleinen piteneminen on ollut länsimaissa vallitseva trendi. Kalevan vakuutuskannassa sen aiheuttama riski on vähäinen, sillä Kalevalla ei ole eläkevakuutuksia.

Kalevan vakuutuskanta on suhteellisen hyvin hajautunut eikä sisällä merkittäviä riskikeskittymiä.

C.1.2 Suuronnettomuudet ja pandemiat

Jälleenvakuutuksella rajoitetaan erityisesti yksittäisiä kuolevuus- ja pysyvän työkyvyttömyyden riskejä. Yhtiön hallitus päättää vuosittain omalla vastuulla pidettävän riskin enimmäismäärän. Yksittäisistä kuolemantapaussummista ja yksittäisistä pysyvän työkyvyttömyyden riskisummista jälleenvakuutetaan 1,5 miljoonaa euroa ylittävä osa.

Kalevalla ei ole yhtiön hyvän vakavaraisuuden vuoksi suuronnettomuuden varalta erillistä katastrofisuojaa kuin työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolin osalta.

Merkittävimpänä kuolevuusliikkeen heikkenemiseen vaikuttavana riskinä nähdään mahdollinen pandemia, tosin COVID-19 pandemia ei ole juurikaan heikentävästi vaikuttanut yhtiön kuolevuusliikkeen kehitykseen. Tässä taustalla on pitkälti se, että taudin vaikutukset kohdistuvat enemmän iäkkäisiin henkilöihin ja näillä ei yleensä enää riskihenkivakuutuksia ole. Lisäksi kuolleisuuden lisääntyessä yhtiöllä on mahdollisuus pienentää vakuutus sopimuksen mukaisten kuolemantapaussummien lisäksi maksettavia lisäetuja tai luopua niistä kokonaan.

C.1.3 Vastuuelan korkoriski

Kalevan säästöhenkivakuutuksissa suurin riski on vallitsevaan korkotasoon nähden korkea kiinteä laskuperustekorko. Vuodesta 2017 lähtien säästömaksuja saa maksaa vain säästösuunnitelman mukaisen määrän (ei siis enää joustavia säästömaksuja). Tulevien lisämaksujen teoreettinen enimmäismäärä on vuoden 2023 lopussa noin 10 miljoonaa euroa.

Kalevan vastuuelkaan sisältyvät vakuutussäästöt ovat kaikki perustekorkoisia 4,5 prosentin laskuperustekorolla. Yhteensä 312 miljoonan euron vakuutussäästöistä eräänny vuonna 2024 säästöjä noin 5 miljoonaa euroa.

Vastuuelka on tilinpäätöksessä diskontattu vakuutus sopimusten mukaisella laskuperustekorolla. Korkea laskuperustekorko rasittaa yhtiötä tulevaisuudessa. Esimerkiksi, sijoitusmarkkinoiden swap-korkoihin perustuvalla korkokäyrällä diskontattu säästövakuutusten taattu vastuuelka oli 31.12.2023 suuruusluokkaa 75 miljoonaa euroa suurempi kuin 4,5 prosentilla diskontattu vastuuelka tilinpäätöksessä. Laskelman mukaan riskittömällä korolla diskontatun säästövakuutusten taatun vastuuelan duraatio oli 11 vuotta. Yhtiö on kuitenkin tämän diskonttokoron vaikutuksen huomionnut yhtiön sisäisessä terminaalibonusmallissa ja kyseistä 679 miljoonan euron terminaalibonusvastuuta käytetään tarvittaessa kattamaan laskuperustekorosta syntyvää alijäämäisyyttä.

C.1.4 Kustannusriski

Vakuustoitomintaan liittyy myös kustannusriski, joka toteutuu, jos vakuutuksista perittävät kustannuserät (kuormitustulo) eivät riitä kattamaan toiminnan vaatimia liikekuluja joko hetkellisesti tai pidemmällä aikavälillä. Kalevan vakuustoitominnassa kustannusriski on hyvin hallinnassa, sillä ns. liikekustannussuhde eli liikekulut suhteutettuna kuormitustuloon on vakiintunut 70–80 prosentin tasolle. Kaleva ei jaksota vakuutusten hankintakuluja.

C.1.5 Muut vakuutusriskit

Asiakkailla on oikeus lopettaa vakuutusmaksujen maksaminen (keskeytysriski) tai mahdollisuus lopettaa vakuutussopimus ennenaikaisesti (takaisinostoriski). Osa yhtiön vakuutuksista on maksuvapaita, jolloin mahdollisessa takaisinostossa asiakas luopuu tulevaisuuden maksuvapaudesta.

C.2 Markkinariski

Markkinariskillä tarkoitetaan menetystä tai taloudellisen aseman heikentymistä, joka aiheutuu suoraan tai epäsuorasti varojen ja velkojen markkina-arvojen muutoksesta.

Kalevan sijoitustoiminnan pitkän aikavälin tavoitteena on saavuttaa hyväksyttävällä riskitasolla riittävä tulos, jotta perustekorkoisissa sopimuksissa sovittu vähimmäistuotto eli laskuperustekorko voidaan kattaa.

Markkinariskejä hallitaan hajauttamalla sijoituskanta instrumenteittain, sektoreittain ja eri markkinoille. Vastuuvelan ja korkosijoitusten väliselle duraatoriskille ei ole asetettu rajoitteita. Korkosijoitukset tehdään ensisijaisesti korkonäkemyksen mukaisesti. Sijoitusten ja vastuuvelan valuuttajakautumia seurataan ja hallitaan jatkuvasti.

Kalevan hallitus vahvistaa vuosittain sijoituspolitiikan, jossa määritellään sijoituskannan tavoitejakautuma, instrumentikohtaiset vaihteluvälit, sijoitustoiminnan organisointi sekä päätös- ja toimivaltuudet. Sijoitussuunnitelma sisältää myös ohjeistuksen johdannaisten käytöstä. Hallituksen nimeämä sijoituskomitea valvoo sijoituspolitiikassa määriteltyjen periaatteiden noudattamista ja raportoi tarvittaessa havainnoistaan yhtiön hallitukselle.

Kaleva on ulkoistanut sijoitustoiminnan hoidon Mandatum Asset Management Oy:lle, joka tekee päivittäiset sijoituspäätökset, jotka perustuvat sijoituspolitiikassa määritellyille periaatteille ja toimivaltuuksille. Kaikki merkittävimmät sijoituspäätökset kuten esim. isot allokatiomuutokset ja sijoitusyksikön toimivaltuudet ylittäviin sijoituksiin liittyvät päätökset tehdään kuitenkin toimitusjohtajan tai hallituksen toimesta.

Kalevan markkinariskit muodostuvat pääasiassa osakesijoituksista sekä korkosijoitusten ja perustekorkoisen vastuuvelan korkoriskistä. Henkivakuutustoiminnan merkittävin korkoriski on se, ettei korkosijoituksilla saavuteta vastaavalle vakuutustekniselle vastuuvelalle taattua vähimmäistuottoa pitkällä aikavälillä. Yksi merkittävä markkinariski on myös spread-riski eli korkomarginaaliriski. Tätä on esitetty tarkemmin jäljempänä kohdassa luottoriskit.

Markkinariskiä on pyritty pienentämään myös vastuuvelkaan sisältyvillä huomattavilla puskurierillä. Noin 679 miljoonan euron lisätujen vastuuta voidaan käyttää lisätujen maksamisen ohella myös laskuperusteista aiheutuvien tappioiden kattamiseen. Vakavaraisuuspääoma huomioon ottaen Kalevalla on muun muassa markkinariskin hallitsemiseen yhteensä noin 950 miljoonan euron pushuri, joka on reilusti yli puolet sijoitusten markkina-arvosta.

Maaliskuusta 2022 alkaen Optimi-säästövakuutuksiin on ollut mahdollisuus valita sijoitussidonnainen vaihtoehto vakuutussäästöjen tuotonmuodostumiselle. Sijoitussidonnaisen vaihtoehdon osalta muutos vaikuttaa yhtiön markkinariskejä alentavasti, kun vakuutuksenottajat ottavat itse suoraan kantaakseen sijoituskohteisiin liittyvän arvonmuutosriskin. Toisaalta asiakkaat voivat itse myös suoraan päättää oman riskiprofiilinsa mukaisen sijoitusallokaation. Sijoitussidonnaisessa vaihtoehdossa vakuutuksenottaja luopuu yhtiön maksamasta kiinteästä laskuperustekorosta, mutta saa siitä korvauksen tulevan ajan korkotäydennyksen muodossa.

C.2.1. Varovaisuusperiaate

Vakuutusyhtiölaissa määritellään varovaisuusperiaate, jota Kalevan on noudatettava omassa sijoitustoiminnassaan. Lain nojalla yhtiö saa sijoittaa varojaan vain sellaiseen omaisuuteen ja sellaisiin rahoitusvälineisiin, joihin liittyvät riskit yhtiö voi tunnistaa, mitata, seurata, hallita, valvoa ja raportoida asianmukaisesti. Lisäksi varat, erityisesti vähimmäispääomavaatimusta ja vakavarai-

suuspääomavaatimusta kattavat varat, on sijoitettava siten, että varmistetaan koko salkun varmuus, laatu, likviditeetti ja kannattavuus. Myös vakuutusteknisen vastuuvelan kattamiseen tarkoitettavat varat on sijoitettava vastuuvelan luonteen ja keston kannalta asianmukaisella tavalla ja lisäksi varat on sijoitettava kaikkien vakuutuksenottajien ja edunsaajien edun mukaisesti ottaen huomioon kaikki julkistetut tavoitteet.

Kalevan keskeisenä periaatteena sijoitustoimintaan liittyvässä päätöksenteossa on limiittien ja riskinkantokyvyn rinnalla huolellisuuden periaate sekä vaade jokaisen yksittäisen sijoituskohteen ja sen riskillisyyden perusteellisesta tuntemisesta. Yhtiö sijoittaa kohteisiin, joiden riskit ovat yhtiön arvion mukaan riittävän läpinäkyviä, riittävän ymmärrettäviä, joiden riskeistä on mahdollista tehdä oma itsenäinen arvio ja joihin liittyviä riskejä voidaan seurata. Yhtiöllä tulee olla vähintään likviditeettireservin verran varoja rahamarkkinainstrumenteissa, joilla turvataan seuraavan kuuden kuukauden korvausten maksaminen myös tilanteessa, jossa sijoituskohteiden likviditeetti olisi jostakin syystä heikentynyt. Tämän lisäksi valtaosan sijoituksista tulee olla kohteissa, joiden likviditeetti on normaalitilanteessa hyvä. Sijoituspolitiikan limiiteillä pyritään varmistamaan riittävä hajautus eri sijoitusluokkien ja sijoituskohteiden välillä. Lisäksi limiiteillä pyritään varmistamaan myös sijoitustoiminnan kannattavuus pitkällä aikavälillä mahdollistamalla sijoitustoiminnan osalta riskinkantokykyyn ja kulloiseenkin markkinatilanteeseen nähden mielekkään sijoitusriskin ottamisen. Sisäisellä riskinkantokykyseurannalla pyritään varmistamaan se, että taseen markkinariskit eivät kasvaisi liian suuriksi suhteessa yhtiön riskinkantokykyyn.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten osalta sijoitusriskin kantaa vakuutuksenottaja. Näiden vakuutusten osalta yhtiö sijoittaa lähtökohtaisesti varat yksi yhteen vakuutusten arvonkehitykseen liikkuttujen sijoituskohteiden kanssa.

C.3 Luottoriski

Luottoriskit liittyvät mahdollisiin tappioihin tai taloudellisen aseman heikentymiseen, jotka johtuvat arvopapereiden liikkeellelaskijoiden, johdannaisopimusten vastapuolten tai muiden velallisten luottokelpoisuudessa tapahtuvista muutoksista. Luottoriskiä aiheuttaa sekä sijoituksista että vakuutus- ja jälleenvakuutusopimuksista.

Luottoriskit voivat realisoitua markkina-arvon alentumisena luottomarginaalien muuttuessa epäedullisesti (spread-riski) tai luottotappioina, mikäli velkainstrumentin liikkeeseenlaskija tai johdannaisopimusten tai jälleenvakuutusopimusten vastapuoli ei pysty täyttämään taloudellisia velvoitteitaan (luottotappioriski).

Luottoriskiä pyritään rajaamaan ja hallitsemaan yksityiskohtaisilla liikkeeseenlaskija- ja vastapuolilimiiteillä.

Johdannaisiin liittyviä luottotappioriskejä rajoitetaan tekemällä transaktioita vain pörssiissä (tai muilla säännellyillä markkinapaikoilla) tai luottokelpoiksi arvioitujen vastapuolien kanssa (OTC-johdannaiset). Luottotappioriskejä hallitaan vastapuolien kanssa tehtävillä johdannaiskaupankäynnin puitesopimuksilla (ISDA-sopimukset) ja niihin mahdollisesti liitettävillä vakuusjärjestelyillä (CSA-dokumenteilla). Johdannaiskaupankäynnin vastapuolipankeille on määritelty niiden luotto- luokitukseen perustuvat maksimilimiitit.

Jälleenvakuutukseen liittyvä luottotappioriski on Kalevassa vähäinen, sillä yhtiö käyttää vain rajoitetusti jälleenvakuutusta.

C.4 Likviditeettiriski

Kaleva altistuu likviditeettiriskille, kun ulosmaksettavien korvausten määrä ylittää yhtiön likvidit varat. Kokonaisuutena Kaleva on varautunut likviditeettiriskiin rahamarkkinasalkulla.

Tilivuoden 2023 lopussa rahamarkkinasijoitusten yhteismäärä oli 145 miljoonaa euroa, joka vastasi noin 11 prosentin osuutta yhtiön sijoitusomaisuudesta.

Lisäksi merkittävä osuus omaisuudesta on edelleen sijoitettu listattuihin osakkeisiin, vaikka osakepainoa on viime vuosina pienenetty. Osakkeet ovat viime vuosikymmenien likviditeettistresseissä osoittautuneet erittäin likvideiksi instrumenteiksi.

Sijoitussidonnaisen vaihtoehdon osalta likviditeettiriskiä kyetään myös osittain hallitsemaan sisäisillä transaktioilla, joissa omaisuuseriä siirretään laskuperustekorollisia sopimuksia kattavien varojen katteesta sijoitussidonnaisiin koreihin asiakkaiden muuttaessa sopimusten tuotonmuodostumistapaa.

Yhtiön vakavaraisuustilanne on sellainen, että yhtiön on mahdollista myydä omaisuutta myös vaikeassa markkinaympäristössä. Kaleva seuraa likviditeettitilannetta aktiivisesti arvioimalla vakuutuskannasta syntyviä kassavirtoja ja vertaamalla näitä sijoitusomaisuuden kassavirtoihin (korkosijoitusten kuponkikorkoihin ja erääntymisiin).

Laskettaessa Solvenssi II -vastuovelkaa tulee huomioida vakuutuskannan tulevaisuudessa mahdollisesti tuottama yli/alijäämä. Tällaista yli/alijäämää syntyy ainakin 1) nykyisistä säästöistä, 2) aiemmin maksetuista vakuutusmaksuista ja 3) tulevaisuudessa maksettavista vakuutusmaksuista. Ylijäämä pienentää Solvenssi II -vastuovelkaa ja alijäämä kasvattaa Solvenssi II -vastuovelkaa. Tulevaisuudessa maksettavat vakuutusmaksut pienentävät vastuovelkaa noin 14 m€ (noin 41 m€ 31.12.2022). Kaleva kasvatti Optimi-vakuutusten riskilisäetuja 1.8.2023 alkaen, mikä selittää em. muutoksen.

C.5 Operatiivinen riski

Operatiivinen riski on riski tappiosta, joka aiheutuu riittämättömistä tai toimimattomista sisäisistä prosesseista, järjestelmistä, ihmisistä tai ulkoisista tapahtumista. Operatiiviset riskit sisältävät tietoturva- ja kyberriskit, juridiset sekä compliance-riskit. Riskit voivat toteutua esimerkiksi seuraavista syistä: sisäiset väärinkäytökset, ulkoiset väärinkäytökset, henkilöstöhallinnan puutteet, puutteet toimintatavoissa suhteessa asiakkaisiin, tuotteisiin tai liiketoiminnan harjoittamiseen, fyysisen omaisuuden vahingoittuminen, toiminnan keskeytyminen ja järjestelmähäiriöt, puutteet toimintaprosesseissa sekä ulkoisen toimintaympäristön muutokset.

Toteutuneesta operatiivisesta riskistä voi aiheutua lisäkustannuksia, menetettyä tuloa, mainehaittaa sekä mahdollisesti viranomaisseuraamuksia. Operatiivisten riskien hallinta lisää koko yhtiön sisäisten prosessien hallinnan tehokkuutta ja tuottavuutta ja vähentää tuottojen vaihtelua. Operatiivisten riskien koordinoitu hallinta antaa johdolle kokonaisvaltaisen kuvan riskien hallinnasta, toteutumisesta sekä riski-indikaattoreiden ja ulkoisen toimintaympäristön analyysien kautta riskiaseman muutoksista.

Kalevan riskienhallintakomitea kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Sen tehtävänä on varmistaa, että riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti yhtiössä ja muun muassa koordinoita operatiivisten riskien hallintaa, seurata itsearviointimenetelmillä tunnistettuja operatiivisia riskejä, käydä läpi toteutuneet operatiiviset riskit sekä antaa ohjeita ja suosituksia. Riskienhallintakomitea huolehtii myös jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien ylläpidosta.

Sisäinen tarkastus keskittyy toiminnassaan erityisesti operatiivisiin riskeihin ja niiden hallintaan tekemällä vuosittain yksityiskohtaisia analyyseja etukäteen sovitusta prosesseista tai niiden osista. Tarkastukset kohdistuvat myös Kalevan ulkoistamiin palveluihin. Tarkastusraporteissa, jotka käsitellään myös yhtiön hallituksessa, esitetään havaitut puutteet sekä tarpeelliseksi katsotut parannusehdotukset.

Kalevan jatkuvuussuunnitelmaa testataan ja ylläpidetään säännöllisesti. Viimeisin päivitys on tehty tammikuussa 2024. Yhtiö on ulkoistettujen palvelujen osalta edellyttänyt, että palvelujen

tuottajat varmistavat tuottamiensa palvelujen jatkuvuuden asianmukaisilla jatkuvuussuunnitelmissa.

Compliance-riskillä tarkoitetaan oikeudellisiin tai hallinnollisiin seuraamuksiin, taloudellisiin tappioihin tai maineen menettämiseen liittyviä riskejä, jotka ovat seurausta siitä, että yhtiö on jättänyt noudattamatta sen toimintaan sovellettavia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä. Compliance-riskit luetaan osaksi operatiivisia riskejä. Compliance-riskin hallinta on osa sisäistä valvontaa ja luotettavaa hallintoa ja sellaisena osa liiketoiminnan johtamista ja yrityskulttuuria.

C.6 Muut olennaiset riskit

Edellä esitettyjen riskien lisäksi yhtiön toimintaan vaikuttavat myös liiketoiminta- ja maineriskit.

Maineriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että aiheellinen tai aiheeton yhtiön liiketoimiin tai suhteisiin liittyvä epäsuotuisa julkisuus heikentää luottamusta yhtiötä kohtaan.

Liiketoimintariskillä tarkoitetaan Kalevan liiketoimintaympäristöön liittyviä riskejä, jotka voivat realisoituessaan vaarantaa tai estää yhtiön valitseman strategian toteutumisen tai heikentää yhtiön kannattavuutta ja vakavaraisuutta. Odottamattomat muutokset liiketoimintaympäristössä voivat liittyä yleiseen taloudelliseen kehitykseen, institutionaaliseen ympäristöön (mm. lainsäädäntö), teknologisiin innovaatioihin sekä kilpailukentän muutoksiin.

Vuosien 2022–2023 aikana yhtiön liiketoimintariskien osalta osittain realisoitui verotukseen liittyvä riski, kun Verohallinnosta esitettiin keväällä 2022 näkemyksiä, että vanhojen laskuperustekorkoisten vakuutusten muuttaminen sijoitussidonnaiseksi voisi realisoida verotuksen. Lisäksi Verohallinto katsoi myös Optimi-säästövakuutuksen säästöön siirrettävän terminaalibonus käsitteilyn tulkinnanvaraiseksi, kun vakuutuksen tuotonmuodostus muutetaan sijoitussidonnaiseksi. Keskusverolautakunta (KVL) antoi elokuussa 2022 asiassa ennakkoratkaisun, jonka mukaan tuottojen muodostamistavan muutos laskuperustekorkoisesta sijoitussidonnaiseksi ei realisoisi veronalaista tuloa. Veronalaista tuloa ei myöskään realisoidu sen johdosta, että Optimi-säästövakuutuksen tuottooperusteen muutoksen yhteydessä terminaalibonus hyvitetään osaksi vakuutuksen säästöä. Veronsaajien oikeudenvilvontayksikkö valitti päätöksestä ja lopullinen ratkaisu asiaan saatiin vasta 9.3.2023, kun korkein hallinto-oikeus (KHO) antoi asiassa päätöksen. KHO katsoi, ettei KVL:n päätöksen muuttamiseen ole perusteita ja hylkäsi veronsaajien oikeudenvilvontayksikön vaatimuksen kokonaisuudessaan.

Liiketoiminta- ja maineriskit kuuluvat luonteensa vuoksi suoraan toimitusjohtajan vastuulle ja ne käsitellään säännöllisesti riskienhallintakomiteassa. Näitä riskejä hallinnoidaan osana yhtiön strategista suunnittelua ja operatiivista johtamista.

C.7 Muut tiedot

Kaleva suorittaa erilaisia riskiherkkyyslaskentoja ja stressitestejä pääsääntöisesti kvartaaleittain, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Muita olennaisia tietoja yhtiön riskiprofiiliin liittyen ei ole.

D. Arvostus vakavaraisuustarkoituksiin

D.1 Varat

Kalevan tilinpäätös tehdään kansallisten tilinpäätösvaateiden (FAS) mukaisesti. Solvenssi II:n laskenta pohjautuu viranomaisvaateisiin (sijoitukset IFRS, vastuuelka Solvenssi II -säännöin). IFRS:ssä kiinteistöt voitaisiin arvostaa joko hankintamalliin tai markkina-arvoisesti, ja Kaleva on arvostanut Solvenssi II -taseessa kiinteistöt markkina-arvoisesti.

Liitteessä ”Solvenssi II -tase” esitetään Solvenssi II -taseen vastaavaa -puoli tilanteessa 31.12.2023. Vuoden 2022 vakavaraisuuskertomuksessa esitetään vastaava tilanteesta 31.12.2022.

Sijoitukset on arvostettu Solvenssi II -arvostussääntöjen mukaan käypiin arvoihin. Solvenssi II:ssa sijoitukset lajitellaan ns. CIC-koodien perusteella, jolloin sijoitusten lajittelu poikkeaa IFRS:n tai FAS:n mukaisesta lajittelusta.

Solvenssi II ei kuitenkaan hyväksy aineettomille hyödykkeille arvoa, joten aineettomien hyödykkeiden arvo on 0 euroa.

Kansallisessa tilinpäätöksessä sijoitukset on arvostettu suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti (valtaosa sijoituksista on hankintamennossa tai sitä pienemmässä käyvässä arvossa). Kalevan tilinpäätöksessä, joka on osa vuosikertomusta, on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen arvostusperiaatteista. Kyseinen teksti löytyy kohdasta ”Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet”. Vuosikertomus löytyy osoitteessa www.kalevavakuutus.fi.

Lisäksi Kalevan tilinpäätöksessä, joka on osa vuosikertomusta, on kerrottu tarkemmin sijoitusten käyvästä arvoista. Kyseinen teksti löytyy kohdasta ”Liitetiedot: 6. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero”. Vuosikertomus löytyy osoitteessa www.kalevavakuutus.fi.

Tilinpäätöksen sijoitusluokittelu ja Solvenssi II -taseen sijoitusluokittelu voivat erota toisistaan ja sama sijoitusinstrumentti voi siis olla eri luokissa verrattaessa tilinpäätöksen ja Solvenssi II -taseen luokittelua. Tällaisia eroja on esim. sijoitusrahastojen osalta, jotka Solvenssi II -taseessa ovat kaikki erässä ”Collective Investments Undertakings”.

Kalevan varojen Solvenssi II -arvostusmenetelmissä ei ole tapahtunut muutoksia tilikauden 2023 aikana.

D.2 Vakuutustekninen vastuuelka

Kalevan Solvenssi II -vastuuelka on laskettu Solvenssi II -säännösten mukaisesti. Kalevan tilinpäätöksessä, joka on osa vuosikertomusta, on kerrottu tarkemmin Solvenssi II -vastuuelan laskentaperiaatteista (esim. paras arvio, riskimarginaali, laskentaperiaatteet ja viranomaisen määräämä volatiliteettikorjattu korkokäyrä ja volatiliteettikorjaamaton korkokäyrä). Kyseinen teksti löytyy kohdasta ”Riskienhallinnan liitetiedot: 3. Markkinariskit”. Vuosikertomus löytyy osoitteessa www.kalevavakuutus.fi.

Kalevan Solvenssi II -vastuuelan määrä 31.12.2023 oli 1 263,1 m€, joka koostui laskuperuste-korollisen vastuuelan parhaasta arviosta 1 071,2 m€, sijoitussidonnaisen vastuuelan parhaasta arviosta 172,3 m€ sekä riskimarginaalista 19,7 m€. Kalevan Solvenssi II -vastuuelan määrä 31.12.2022 oli 1 147 m€, joka koostui laskuperustekorollisen vastuuelan parhaasta arviosta 994,4 m€, sijoitussidonnaisen vastuuelan parhaasta arviosta 130,7 m€ sekä riskimarginaalista 22,6 m€. Solvenssi II -vastuuelan kasvaminen vuonna 2023 johtuu terminaalibonusvastuun kasvamisesta sijoitustoiminnan tuoton 6,7 % vuoksi sekä toukokuussa 2023 tehdystä ylimääräisestä 60 miljoonan euron korotuksesta terminaalibonusvastuun kasvuun. Kalevan koko vakuutuskanta koostuu

henkivakuutuksista ja siten koko Solvenssi II -vastuuvelka on henkivakuutusten Solvenssi II -vastuuvelkaa. Solvenssi II -vastuuvelan laskemiseen ei koeta sisältyvän oleellista epävarmuutta.

Kalevan vastuuvelka tilinpäätöksessä 31.12.2023 oli 1 230,2 m€, josta laskuperustekorollista vastuuvelkaa oli 1 057,0 m€ ja sijoitussidonnaista vastuuvelkaa 173,2 m€. Kalevan vastuuvelka tilinpäätöksessä 31.12.2022 oli 1 135,4 m€, josta laskuperustekorollista vastuuvelkaa oli 1 004,1 m€ ja sijoitussidonnaista vastuuvelkaa 131,3 m€. Vastuuvelan kasvaminen vuonna 2023 johtuu vastaavasti syistä kuin Solvenssi II -vastuuvelan kasvaminenkin. Tilinpäätöksen vastuuvelka on laskettu suomalaisen tilinpäätöskäytännön ja Finanssivalvonnalle toimitettujen laskuperusteiden mukaisesti.

Volatiliteettikorjauksen käyttämisellä on pieni vaikutus Kalevan Solvenssi II -vastuuvelkaan. Jos sitä ei käytettäisi, olisi Solvenssi II -vastuuvelan määrä 31.12.2023 noin 2,6 m€ nykyistä suurempi, jolloin Kalevan omat varat Solvenssi II:ssa olisivat 31.12.2023 noin 2,1 m€ nykyistä pienemmät. Jos volatiliteettikorjausta ei käytettäisi, olisi vakavaraisuusvaade 31.12.2023 noin 0,3 m€ nykyistä suurempi. Jos volatiliteettikorjausta ei olisi käytetty 31.12.2022, olisi Solvenssi II -vastuuvelan määrä 31.12.2022 ollut noin 3,6 m€ suurempi, jolloin Kalevan omat varat Solvenssi II:ssa olisivat 31.12.2022 olleet noin 2,9 m€ pienemmät. Jos volatiliteettikorjausta ei olisi käytetty 31.12.2022, olisi vakavaraisuusvaade 31.12.2022 ollut noin 0,4 m€ suurempi.

Kaleva ei sovelle Solvenssi II -vastuuvelan laskennassaan vastuuvelan tai korkokäyrän siirtymäsäännöstä.

Kalevalla ei ole Solvenssi II -jälleenvakuutussuamisia 31.12.2023 tai 31.12.2022 (Kalevalla ei myöskään ole saamia jälleenvakuutustoiminnasta 31.12.2023 ja 31.12.2022).

Liitteessä "Solvenssi II -tase" esitetään Kalevan Solvenssi II -taseen 31.12.2023 vastattavaa -puoli. Vuoden 2022 vakavaraisuuskertomuksessa esitetään vastaava tilanteesta 31.12.2022.

Kohdassa E.2. on kerrottu pääomavaatimusten laskentaan liittyvistä yksinkertaistuksista.

D.3 Muut Velat

Liitteessä F. Solvenssi II -tase on esitetty Solvenssi II -taseen 31.12.2023 vastattavaa -puoli, josta nähdään, että vastuut koostuvat suurimmalta osin Solvenssi II -vastuuvelasta.

Laskennallisen verovelan määrä on laskettu seuraavasti. Tilinpäätöksen sijoitusten arvostuseroista 80 % on laskettu omiin varoihin ja 20 % on laskennallista verovelkaa. Aineettomien hyödykkeiden arvo on 0 € Solvenssi II:ssa, joten kirjanpidon aineettomien hyödykkeiden arvosta on 80 % vähennetty omista varoista ja 20 % pienentää laskennallista verovelkaa. Siirryttäessä kansallisen tilinpäätöksen vastuuvelan laskemisesta Solvenssi II -vastuuvelkaan, on vastuuvelan määrä kasvanut. Tästä kasvusta 80 % vähentää omia varoja ja 20 % vähentää laskennallista verovelkaa. Lisäksi Kaleva teki vuonna 2023 tilinpäätöksessä tappiota, josta 80 % vähentää omia varoja ja 20 % vähentää laskennallista verovelkaa. Näin on saatu laskennallisen verovelan määrä, noin 10,7 m€. Vastaava määrä 31.12.2022 oli noin 24,1 m€. Laskennallisen verovelan määrä tilinpäätöksessä 31.12.2023 on 0 €. Vastaava määrä 31.12.2022 oli myös 0 €.

Kalevan muiden velkojen Solvenssi II -arvostuksessa ei ole tapahtunut muutoksia tilikauden 2023 aikana.

D.4 Vaihtoehtoiset arvostusmenetelmät

Kalevalla ei ole sellaisia varoja tai vastuita, joita olisi arvostettu Solvenssi II -taseessa vaihtoehtoisin arvostusmenetelmin.

D.5 Muut tiedot

Kalevalla ei ole tiedossa muita sellaisia olennaisia tietoja, joita tässä kertomuksessa pitäisi julkaista liittyen arvostamiseen vakavaraisuustarkoituksessa.

E. Pääomanhallinta

E.1 Omat varat

Liitteessä F. "Oma varallisuus (Solvenssi II)" esitetään Kalevan Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennan omien varojen muodostuminen tilanteessa 31.12.2023. Vuoden 2022 vakavaraisuuskertomuksessa esitetään vastaava tilanteesta 31.12.2022.

Takuupääoma ja varmuusrahasto on eritelty omina erinään Solvenssi II:n omissa varoissa.

Ohessa on esitetty kirjanpidon oma pääoma. Vuoden 2022 vakavaraisuuskertomuksessa esitetään vastaava tilanteesta 31.12.2022.

23. OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA 1.1.-31.12.2023

Takuupääoma 1.1.	8 409 396,32
Pohjarahasto 1.1.	168 187,93
Varmuusrahasto 1.1.	81 988 098,26
Takuupääoman korkoon	-840 000,00
Siirto edellisten kausien voitto / tappio	146 864 984,31
	<u>228 013 082,57</u>
Muut rahastot	
Hallituksen käyttövarat 1.1.	142 310,36
Edellisten tilikausien voitto/ tappio 1.1.	146 864 984,31
Takuupääoman korkoon	-840 000,00
Varmuusrahastoon	-146 024 984,31
	<u>0,00</u>
Tilikauden voitto	-76 453 477,48
Yhteensä	160 279 499,70

Seuraavan sivun "siltalaskelmassa" on tarkasteltu kirjanpidon oman pääoman ja Solvenssi II:n omien varojen eroja. Vuoden 2022 vakavaraisuuskertomuksessa esitetään vastaava tilanteesta 31.12.2022.

	m€ 31.12.2023
FAS Oma pääoma	160,3
Takuupääoman korko vuodelta 2022	-0,8
Sijoitusten arvostuserot laskennallisella verovelalla vähennettynä	132,1
Vastuuvelan kasvu siirryttäessä SII :n laskennallisella verovelalla vähennettynä	-26,4
Vuoden 2023 tappion vaikutus laskennallisiin verovelkoihin	15,3
Muut laskennalliset verovelat	0,0
Aineettomien hyödykkeiden arvo 0 m€	-1,9
Solvenssi II :n omat varat	278,6
Takuupääoma	-8,4
Pohjarahasto	-0,2
Solvenssi II:n reconciliation reserve	270,0

Kalevan tilinpäätöksessä, joka on osa vuosikertomusta, on kerrottu tarkemmin oman varallisuuden hallinnasta. Kyseinen teksti löytyy kohdista ”Riskienhallinnan liitetiedot: 2.1. Ulkoinen vakavaraisuusvaatimus ja 2.2. Sisäinen vakavaraisuusaseman seuranta”. Vuosikertomus löytyy osoitteesta www.kalevavakuutus.fi.

E.2 Vakavaraisuuspääomavaatimus ja vähimmäispääomavaatimus

Liitteessä F. ”Vakavaraisuuspääomavaatimus (Solvenssi II)” esitetään Kalevan Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennan vakavaraisuuspääomavaatimuksen muodostuminen tilanteessa 31.12.2023. Vuoden 2022 vakavaraisuuskertomuksessa esitetään vastaava tilanteesta 31.12.2022

Kaleva soveltaa Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennassaan ns. standardikaavaa.

Kaleva ei sovelle laskennassaan vastuovelkaan liittyviä siirtymäsäännöksiä.

Kaleva ei sovelle laskennassaan yrityskohtaisia parametreja standardikaavan parametrien sijaan.

Kaleva soveltaa delegoidun asetuksen artiklojen 93 ja 96 mahdollistamaa yksinkertaistettua laskentaa standardikaavan henkivakuutusmodulissa katastrofiriskin laskennassa ja työkyvyttömyysriskin laskennassa. Lisäksi henkivakuutusmoduulissa kuolevuus-, liikekulu- ja raukeavuusriski lasketaan delegoidun asetuksen artiklojen 91, 94 ja 95 mahdollistamalla yksinkertaistetulla laskennalla pienessä määrässä vakuutustuotteita, valtaosassa tuotteista ei käytetä yksinkertaistettua laskentaa. Em. yksinkertaistuksilla ei arvioida olevan olennaista vaikutusta vakavaraisuusvaatimuksen määrään ja yksinkertaistukset ovat oikeassa suhteessa Kalevan riskien luonteisiin, laajuuteen ja monimutkaisuuteen.

Vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa huomioidaan laskennallisiin veroihin liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus, joka alensi vakavaraisuuspääomavaatimusta noin 14,3 m€. Kalevan Solvenssi II -laskennalliset verovelat 31.12.2023 olivat noin 10,7 m€. Tämä tarkoittaa sitä, että vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennan oletuksilla Kalevan laskennalliset verovelat olisivat pienentyneet 10,7 m€ ja laskennallista verosaamista olisi syntynyt 3,6 m€.

Vuoden 2022 osalta laskennallisiin veroihin liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus alensi vakavaraisuuspääomavaatimusta noin 14,3 m€. Kalevan Solvenssi II -laskennalliset verovelat

31.12.2022 olivat noin 24,1 m€. Tämä tarkoittaa sitä, että vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennan oletuksilla Kalevan laskennalliset verovelat olisivat pienentyneet 14,3 m€ ja laskennallisen verovelan määräksi olisi jäänyt 9,8 m€.

Kalevan Solvenssi II -vähimmäispääomavaatimus 31.12.2023 olisi 4,0 m€ ennen vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemista. Solvenssi II -säädäntö edellyttää kuitenkin, että vähimmäispääomavaatimus on aina vähintään 25 prosenttia vakavaraisuuspääomavaatimuksesta, jolloin Kalevan vähimmäispääomavaatimukseksi 31.12.2023 muodostuu 14,3 m€. Kalevan Solvenssi II -vähimmäispääomavaatimus 31.12.2022 olisi 3,7 m€ ennen vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemista. Solvenssi II -säädäntö edellyttää kuitenkin, että vähimmäispääomavaatimus on aina vähintään 25 prosenttia vakavaraisuuspääomavaatimuksesta, jolloin Kalevan vähimmäispääomavaatimukseksi 31.12.2022 muodostuu 14,3 m€.

E.3 Duraatiopohjaisen osakeriskialaosion käyttö vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa

Kaleva ei sovelle Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennassa duraatiopohjaista osakeriskialaosiota, joten tämä kohta ei koske Kalevaa.

E.4 Standardikaavan ja käytetyn sisäisen mallin väliset erot

Kaleva soveltaa Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennassa standardikaavaa, joten tämä kohta ei koske Kalevaa.

E.5 Vähimmäispääomavaatimuksen ja vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jättäminen

Kalevan omat varat 31.12.2023 ylittävät sekä vähimmäispääomavaatimuksen että vakavaraisuuspääomavaatimuksen, joten tämä kohta ei koske Kalevaa. Vastaava pätee myös tilanteesta 31.12.2022.

E.6 Muut tiedot

Kalevalla ei ole tiedossa muita sellaisia olennaisia tietoja, joita tässä kertomuksessa pitäisi julkaista pääoman hallintaan liittyen.

F. Liitteet

Tässä kertomuksessa on Solvenssi II -säännösten perusteella julkaistava seuraavat raportointitaulukot.

- Solvenssi II -tase
- Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut vakuutuslajeittain
- Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut maittain
  - *Kalevan koko vakuutuskanta sijaitsee Suomessa, joten tätä taulukkoa ei julkaista erikseen. Kaikki vastaavat tiedot löytyvät raportista ”Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut vakuutuslajeittain” yksityiskohtaisemmalla tasolla.*
- Henkivakuutuksen Solvenssi II -vastuovelka
- Pitkäaikaisia takuita koskevien toimenpiteiden vaikutukset
- Oma varallisuus (Solvenssi II)
- Vakavaraisuuspääomavaatimus SCR (Solvenssi II)
- Vähimmäispääomavaatimus MCR (Solvenssi II)